

F. t. l. om fuldbyrdelse af straf m.v.

om eller om de dømtes fordeling heri. Dog følger det af straffelovens § 44, stk. 2, at afsoning af hæftestraf kun må ske sammen med andre indsatte, der udstår straf af hæfte.

Efter fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 1 udstås fængselsstraf i åben anstalt, medmindre det af særlige grunde findes utilrådeligt. Fængselsstraf kan i almindelighed ikke udstås i arresthus (herunder Københavns Fængsler), medmindre strafudståelsen bliver kortvarig. Hæftestraf udstås i arresthus eller i kriminalforsorgens anstalter.

Institutionerne er ikke nærmere beskrevet i administrative forskrifter.

Et *lukket fængsel* er kendetegnet ved, at de indsatte tilstedeværelse søges sikret ved ringmur, tv-overvågning og elektronisk strålesikring mv. af de ydre arealer, vinduesarmatur (tremmer eller særlig brudsikret glas), låste døre og en relativ høj grad af personaletæthed.

Et *åbent fængsel* er karakteriseret ved, at de indsatte tilstedeværelse i fængslet ikke er sikret ved fysiske sikringsmidler, men primært søges sikret ved regler for de indsatte ophold og færden. Reglernes overholdelse er sikret ved sanktioner, hvoraf den alvorligste anses for at være overførsel til fortsat strafudståelse i lukket fængsel. Der er en relativ lav grad af personaletæthed. Der er endvidere ikke ringmure og lignende sikringsmidler og normalt heller ikke særligt vinduesarmatur. Normalt er kun afdelingernes yderdøre aflåst og kun i nattetimerne.

I et *arresthus* sikres den indsatte tilstedeværelse i det væsentlige som i et (lille) lukket fængsel. Muligheden for fællesskab er begrænset såvel i arbejdstiden som i fritiden. Det samme gælder med hensyn til adgangen til udendørs fritidsbeskæftigelse. *Københavns Fængsler* er sikkerhedsmæssigt indrettet som et lukket fængsel, men svarer i sine faciliteter til et meget stort arresthus.

Endelig er *kriminalforsorgens pensioner* institutioner, hvis hovedformål er at give et social-pædagogisk tilbud til de på pensionen optagne klienter. I praksis sker ophold på en pension ofte som en udstationering fra fængsel eller arresthus, på grundlag af anbringelse eller overførsel i medfør af straffelovens § 49, stk. 2, eller som et vilkår, der er knyttet til en betinget dom eller en prøveløsladelse. Normalt er kun yderdørene låst og kun i nattetimerne, og der er normalt ikke ansat særligt opsynspersonale. Der henvises herom nærmere til 1989-betænkningen, s. 71-74.

I det enkelte fængsel kan der efter behov være indrettet *specialafdelinger*, der i modsætning til en *almindelig afdeling*, som principielt rummer en blan-

ding af alle arter af kriminelle, er forbeholdt bestemte grupper af indsatte.

Som eksempel kan nævnes isolationsafdelinger, der er forbeholdt indsatte, som (i reglen midlertidigt) er udelukket fra fællesskab med andre indsatte på grund af udståelse af strafcelle, anbringelse i enrum eller efter eget ønske. I de lukkede fængsler og enkelte af de åbne fængsler er indrettet sygeafdeling. I nogle fængsler er der indrettet afdelinger, som er forbeholdt indsatte med længere straffe.

I et par af fængslerne er der oprettet *kontraktfængselsafdelinger*, som modtager stofmisbrugere, der er motiveret for stoffrihed. Den indsatte underskriver en kontrakt, som giver mulighed for ekstra frihedsgoder, såfremt den indsatte overholder sin del af kontrakten om stoffrihed. I et enkelt lukket fængsel findes en afdeling, hvor stofmisbrugere bliver behandlet efter Minnesota-modellen, og hvor det er behandlere fra en selvejende institution, der sammen med fængselspersonalet varetager behandlingen. Endvidere findes der to stoffri afdelinger - en i lukket og en i åbent regi - hvor den indsatte forpligter sig til at være stoffri. Begge afdelinger er beregnet for ikke-stofmisbrugere og tidligere stofmisbrugere, der ønsker at undgå stofmisbrug.

Herudover kan det nævnes, at der som led i forliget om finansloven for 1999 og flerårsaftalen for kriminalforsorgen for perioden 1999-2003 som en midlertidig løsning er indrettet særlige afdelinger i et par af de lukkede fængsler med henblik på indsatte, der udviser en så stærk negativ indflydelse på medindsatte, at de i væsentlig grad forringer vilkårene for disse indsatte bl.a. ved at skaffe sig fordele på de medindsatte bekostning (*»negativt stærke indsatte«*). Direktoratet for Kriminalforsorgen har fundet det nødvendigt at fastsætte retningslinier for placering på disse afdelinger. Placering kan således ske, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte eller personale. Retningslinierne regulerer alene direkte anbringelse på afdelingen samt intern overførsel i fængslet, men ikke spørgsmålet om overførsel fra et åbent fængsel/andet lukket fængsel direkte til afdelingen.

I et par af de åbne fængsler er der indrettet halvåbne afdelinger, som har en tættere personalebemanding og en større ydre sikkerhed end de åbne fængsler. Disse afdelinger modtager indsatte, der ellers skulle overføres til lukket fængsel, fordi de ikke kan tilpasse sig forholdene i et åbent fængsel med dets større frihed og fællesskab, men hvor der ikke skønnes behov for den samme grad af sikkerhed som i et lukket fængsel.

Som led i flerårsaftalen for kriminalforsorgen er der tillige afsat midler til at opføre et nyt fængsel til erstat-